Klasne komponente

Šta su klasne komponente?

Kao što smo pomenuli ranije tokom kursa, funkcionalne komponente nisu jedini način da se naprave React komponente. Nekadašnji standard za izradu React.js komponenti su bile takozvane **klasne komponente**. Koristile su se za implementaciju state-a i side effects-a pre React verzije 16.8, odnosno, pre uvođenja React Hooks. U nastavku ćemo naučiti kako da napravimo klasnu komponentu, kako da iskoristimo njene props, kako da napravimo state, kako da modifikujemo state, i najzad, kako da implementiramo side effects.

Definisanje klasne komponente

U React-u, klasne komponente se definišu kao ES6+ kase koje nasleđuju klasu React.Component. Bez ovog nasleđivanja, naša klasa ne bi mogla da prihvata props, upravlja state-om ili lifecycle metodima.

Kada želimo da renderujemo sadržaj JSX-a, i kod klasnih komponenti koristimo **return**, samo što je taj return smešten u okviru **render()** metode. U nastavku ćemo videti primer jedne jednostavne klasne komponente koja na ekranu prikazuje tekst *My Tasks*.

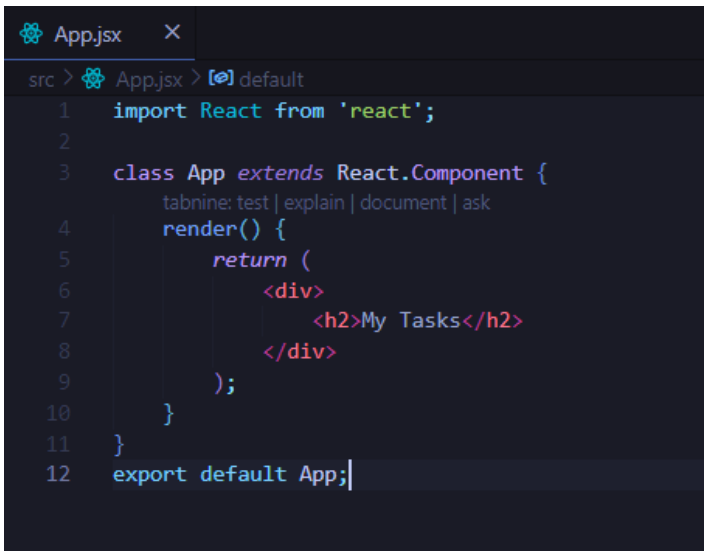

Rezutlat izvršenja prethodnog koda:

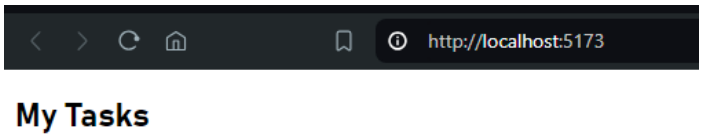

Prihvatanje props

Ukoliko želimo da naša klasna komponenta prihvati props, to možemo uraditi tako što ćemo definisati konstruktor koji prihvata parametar props, a zatim taj parametar kao argument proslediti konstuktoru roditeljske komponente React.Component, koristeći **super(props)**. Kada želimo da se u kodu služimo nekim članom objekta props, to radimo na sledeći način: **this.props.nazivČlana**.

U nastavku ćemo videti modifikovanu verziju prethodne komponente, koja će prihvatiti prop **title,** a zatim prikazati tu vrednost na ekranu.

Na prvoj slici možemo videti prosleđivanje prop-a title komponenti App.

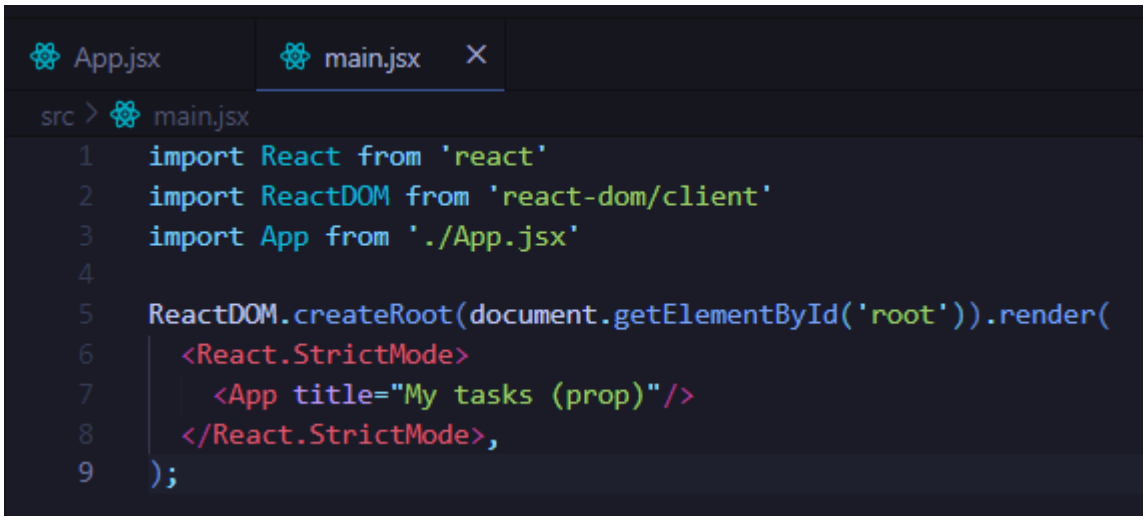

Na sledećoj slici možemo videti prihvatanje i korišćenje datog prop-a.

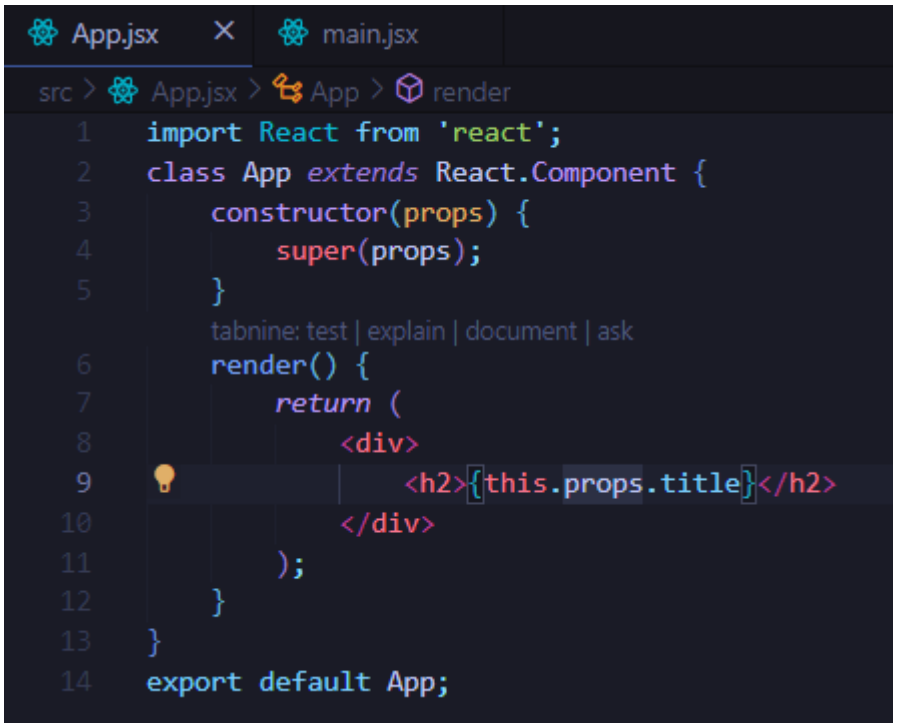

Konačno, na sledećoj slici možemo videti kako naša trenutna komponenta u pretraživaču.

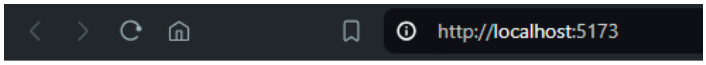

My tasks (prop)

Formiranje i ažuriranje state-a

Definisanje state-a naše komponente se vrši u konstruktoru. Pristupamo objektu state, članu naše klase, i postavljamo početne vrednosti njegovih članova.

Modifikaciju state-a vršimo u okviru različitih metoda naše klase, kako predefinisanih, tako i definisanih od strane nas. **Jedini dozvoljen način za modifikaciju state-a u okviru klasa je korišćenjem sledeće naredbe: this.setState().** U setState prosleđujemo objekat, koji kao članove sadrži članove našeg state-a koje želimo da modifikujemo, a kao vrednosti ima nove vrednosti.

Pristup članu state-a je omogućen primenom sledećeg koda **this.state.nazivOdgovarajućegČlanaStateObjekta**. Modifikacija state-a na način prikazan u nastavku je **strogo zabranjen**: **this.state.nazivOdgovarajućegČlanaStateObjekta = novaVrednost;**
Ispravan način: this.setState({nazivOdgovarajućegČlanaStateObjekta: novaVrednost});

U nastavku sledi primer koda koji predstavlja jednostavnu implementaciju to-do liste. Naša komponenta će imati mogućnost unosa novih zadataka, prikazivanja do sada unetih zadataka, kao i njihovog brisanja.

App.jsx main.jsx

src > App.jsx > App > render

```jsx
import React from 'react';
class App extends React.Component {
    constructor(props) {
        super(props);
        this.state = { // definisanje state-a naše komponente
            itemsList: [],
            newItem: '',
        };
    }
    handleChange = (event) => {
        this.setState({ newItem: event.target.value }); // modifikacija newItem člana state-a
    };
    handleSubmit = (event) => {
        event.preventDefault();
        if (this.state.newItem.trim() === '') return;
        const newItemsList = [...this.state.itemsList, { id: crypto.randomUUID(), text: this.state.newItem }];
        this.setState({ itemsList: newItemsList, newItem: '' }); // modifikacija oba člana state-a
    };
    handleDelete = (itemId) => {
        const newItemsList = this.state.itemsList.filter((item) => item.id !== itemId);
        this.setState({ itemsList: newItemsList }); // modifikacija itemsList člana state-a
    };
    tabnine: test | explain | document | ask
    render() {
        return (
            <div>
                <h2>{this.props.title}</h2>
                <form onSubmit={this.handleSubmit}>
                    <input type="text" value={this.state.newItem} // pristup newItem članu state-a
                        onChange={this.handleChange}
                        placeholder="New item goes here..."
                    />
                    <button type="submit">Add</button>
                </form>
                <ul>
                    {
                        this.state.itemsList.map((item) => (
                            <li key={item.id}>
                                {item.text}
                                <button onClick={() => this.handleDelete(item.id)}>Delete</button>
                            </li>
                        ))
                    }
                </ul>
            </div>
        );
    }
}
export default App;
```

U nastavku sledi rezultat prethodnog koda pri prvom renderu komponente.

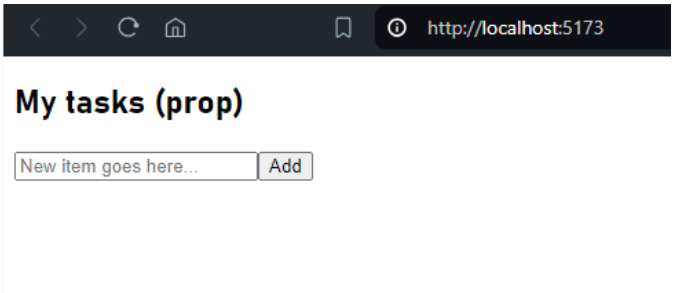

U nastavku sledi rezultat prethodnog koda nakon unosa item-a *Practice React.*

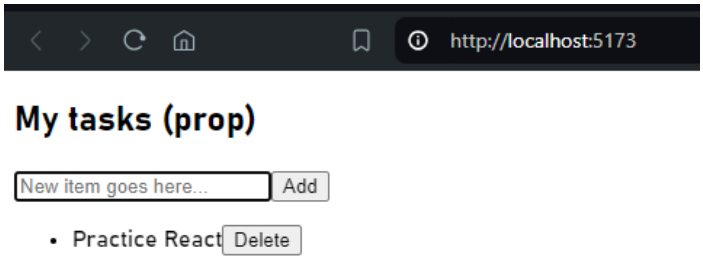

Nakon pritiska na dugme **Delete**, stranica će izgledati kao na slici pre prethodne.

Lifecycle metodi

U okviru snimljenih materijala smo se upoznali sa **useEffect** React hook-om, ali, React Hooks nisu dostupni kada koristimo klasne komponente. U okviru klasnih komponenti postoje takozvane lifecycle metode.

Tokom mounting faze, redom se pozivaju sledeće lifecycle metode:

1. **constructor()**
    - Uglavnom se u cilju inicijalizacije state-a.
    - Poziva se kada je komponenta inicijalizovana, ali pre nego što je renderovana.
2. **static getDerivedStateFromProps()**
    - Poziva se nakon inicijalizacije komponente.
    - Dozvoljava komponenti da ažurira state na osnovu promena props objekta.
    - Retko se koristi, i može da izazove puno različitih grešaka.
    - Prihvata dva parametra state i props.
    - Ukoliko je bilo promene, vraća objekat, ukoliko nema potrebe za promenom, vraća null.
3. **render()**
    - Kao što smo mogli da vidimo u prvom primeru koda, ovo je jedini metod koji moramo da iskoristimo kada pravimo klasnu komponentu.
    - Služi za renderovanje sadržaja našeg JSX-a.
4. **componentDidMount()**
    - Poziva se neposredno nakon prvog rendera komponente.
    - Ovo je dobro mesto za ostvarivanje komunikacije sa nekim API-em i realizovanje drugih side effects.

U nastavku sledi kod kojim se prikazuje redosled pozivanja lifecycle funkcija u mounting fazi.

App.jsx

src > App.jsx > App > componentDidMount

```jsx
import React from 'react';
class App extends React.Component {
    constructor(props) {
        super(props);
        this.state = {
            itemsList: [],
            newItem: '',
        };
        console.log('constructor()');
    }
    tabnine: test | explain | document | ask
    static getDerivedStateFromProps(props, state) {
        console.log('getDerivedStateFromProps()');
        return null;
    }
    tabnine: test | explain | document | ask
    componentDidMount() {
        console.log('componentDidMount()');
    }
    tabnine: test | explain | document | ask
    render() {
        console.log('render()');
        return (
            <div>
                <h2>{this.props.title}</h2>

            </div>
        );
    }
}
export default App;
```

U nastavku sledi rezultat koda sa prethodne slike.

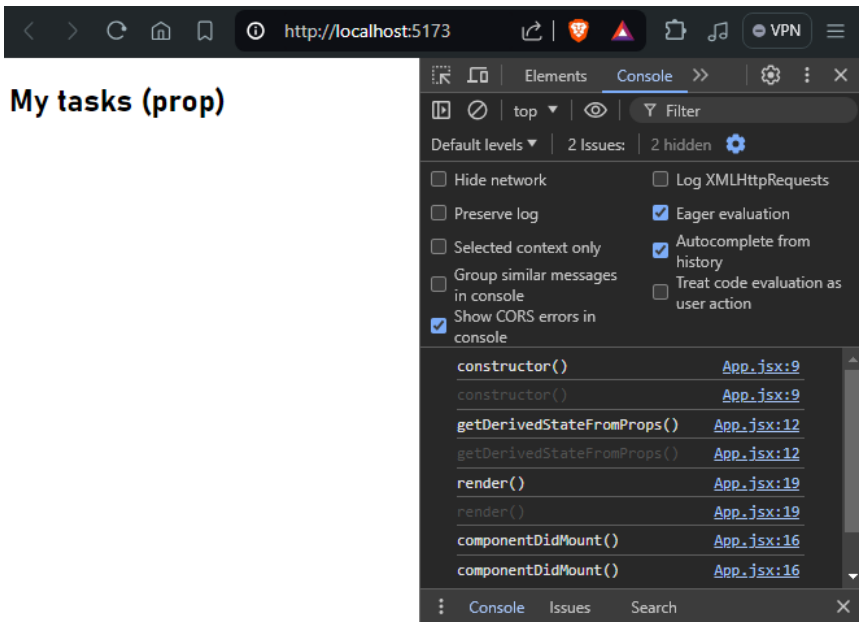

Tokom updating faze, redom se pozivaju sledeće lifecycle metode:

1. **static getDerivedStateFromProps()**

    - Ukoliko dođe do promene props objekta.
2. **shouldComponentUpdate()**
    - Koristi se za optimizaciju performansi.
    - Vraća true ili false, i vrednošću koju vrati se određuje da li bi komponenta trebalo da se ažurira zbog promena props ili state objekta.
    - Podrazumevano ponašanje je da svaka promena props i state objekta dovodi do ažuriranja i ponovnog renderovanja.
    - Ova metoda kao parametre uzima nextProps i nextState, zbog čega se u okviru ove metode lako mogu uporediti trenutne vrednosti ovih objekata sa njihovim vrednostima nakon promene.
3. **getSnapshotBeforeUpdate()**
    - Poziva se neposredno pre nego što se promene ovog ažuriranja odraze na DOM.
    - Rezultat ove metode se prosleđuje kao treći parametar componentDidUpdate() metode.
4. **render()**
    - Zarad renderovanja JSX-a modifikovanog u skladu sa promenama.
5. **componentDidUpdate()**
    - Kao parametar prihvata prethodno stanje props objekta, prethodno stanje state objekta i povratnu vrednost getSnapshotBeforeUpdate() metode, ukoliko postoji u kodu.
    - Često se koristi za pokretanje različitih side effects u zavisnosti od razlike između prethodnih i trenutnih vrednosti state i props objekta.

U nastavku sledi pojednostavljena verzija komponente koju smo napravili u okviru **Formiranje i ažuriranje state-a** sekcije, proširena lifecycle metodama koje smo do sada predstavili.

App.jsx

src > App.jsx > App > getSnapshotBeforeUpdate

```jsx
import React from 'react';
class App extends React.Component {
    constructor(props) {
        super(props);
        this.state = {
            itemsList: [],
            newItem: '',
        };
        console.log('constructor()');
    }
    tabnine: test | explain | document | ask
    static getDerivedStateFromProps(props, state) {
        console.log('getDerivedStateFromProps()', props, state);
        return null;
    }
    tabnine: test | explain | document | ask
    componentDidMount() {
        console.log('componentDidMount()');
    }
    tabnine: test | explain | document | ask
    shouldComponentUpdate(nextProps, nextState) {
        console.log('shouldComponentUpdate(nextProps,nextState)', nextProps, nextState);
        return true;
    }
    tabnine: test | explain | document | ask
    getSnapshotBeforeUpdate(prevProps, prevState) {
        console.log('getSnapshotBeforeUpdate()', prevProps, prevState);
        return null;
    }
    tabnine: test | explain | document | ask
    componentDidUpdate(prevProps, prevState) {
        console.log('componentDidUpdate()', prevProps, prevState);
    }
    handleChange = (event) => {
        this.setState({ newItem: event.target.value });
    };
    tabnine: test | explain | document | ask
    render() {
        console.log('render()');
        return (
            <div>
                <h2>{this.props.title}</h2>
                <input type="text"
                    value={this.state.newItem}
                    onChange={this.handleChange}
                    placeholder="New item goes here..."
                />
            </div>
        );
    }
}
export default App;
```

Rezultat izvršenja prethodnog koda:

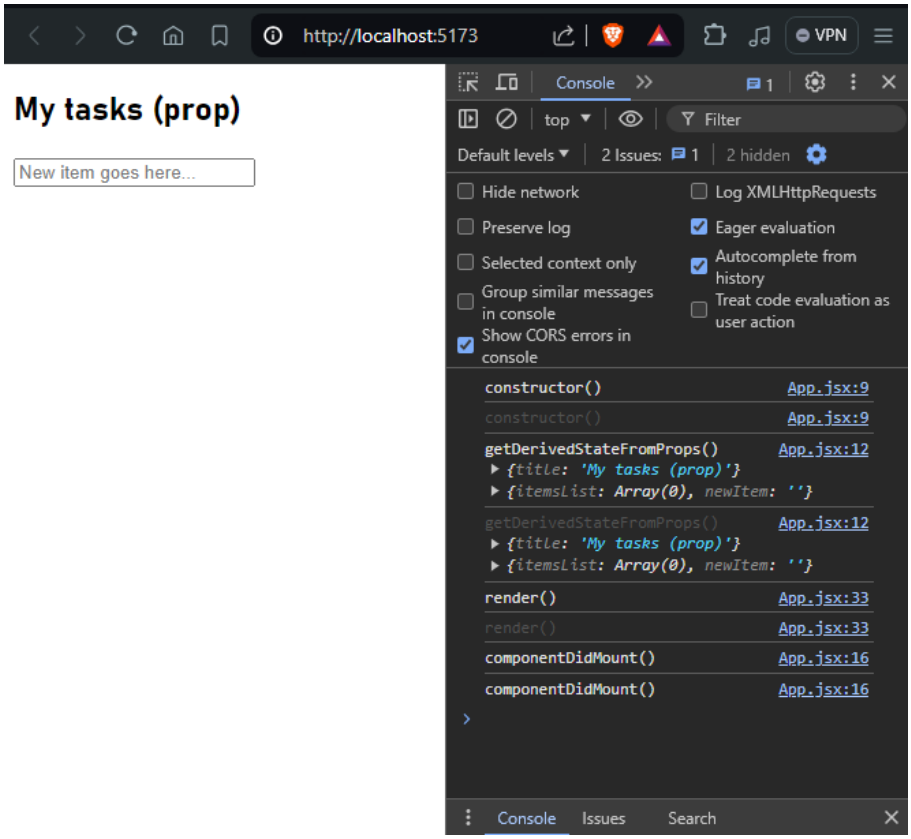

Rezultat izvršenja prethodnog koda nakon unosa teksta u input polje (i samim tim modifikacije newItem člana state objekta):

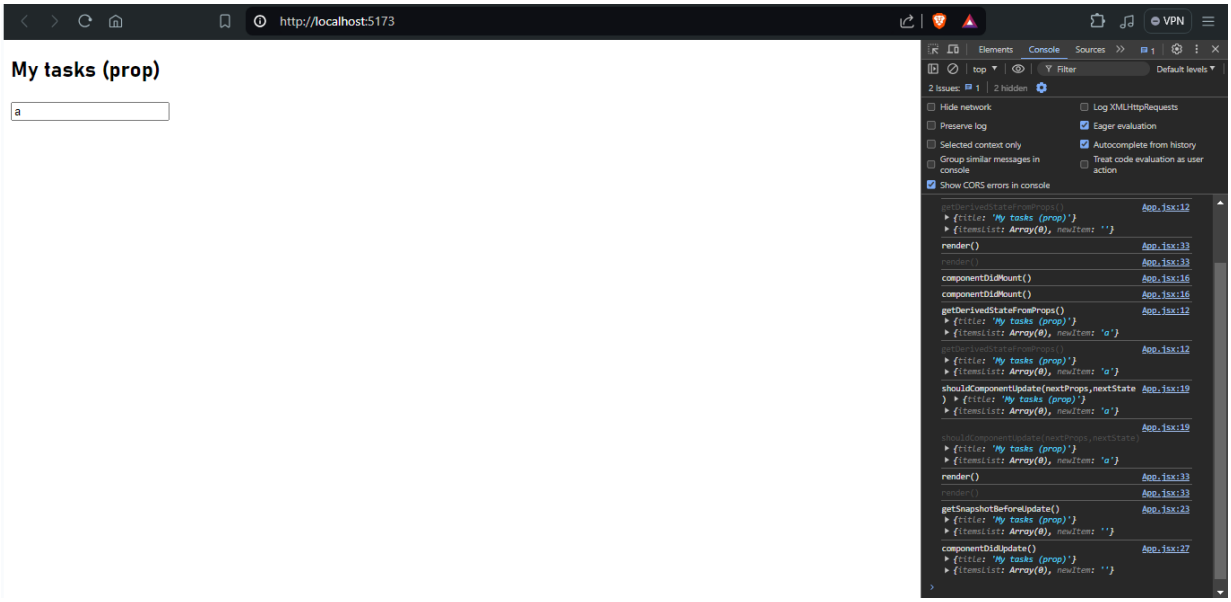

Uveličajmo konzolu, i obratimo pažnju na njen sadržaj nakon ispisa *componentDidMount()*, s obzirom na to da je to sadržaj nastao tokom updating faze.

Tokom unmounting faze poziva se lifecycle metoda componentWillUnmount(). Poziva se pre nego što se komponenta ukloni iz DOM-a, i u okviru nje se izvode "čišćenja" u vidu uklanjanja event listener-a, čišćenja podataka vezanih za ovu komponentu smeštenih u localStorage-u, poništavanja tajmera i drugih.